

ARREST VAN HET GERECHT (Tweede kamer)
14 mei 1998

Zaak T-165/95

A. Lucaccioni
tegen
Commissie van de Europese Gemeenschappen

„Ambtenaren – Beroep tot schadevergoeding – Beroepsziekte – Schade –
Inaanmerkingneming van uitkeringen ontvangen uit hoofde van artikel 73 van
Statuut – Duur van procedure van erkenning van beroepsziekte – Fout”

Volledige Franse tekst . . . . . II - 627

Betreft: Beroep tot vergoeding van de materiële en morele schade die
verzoeker als gevolg van zijn ziekte zou hebben geleden, en tot
toekenning van compensatoire interessen over het kapitaal uitgekeerd
uit hoofde van artikel 73 van het Statuut van de ambtenaren van de
Europese Gemeenschappen.

Beslissing: Verwerping.

Resumé van het arrest

Verzoeker treedt in 1962 in dienst van de Commissie en werkt van 1967 tot 1987 ongeveer zestien jaar in het Berlaymontgebouw te Brussel.

Op 15 januari 1990 hoest verzoeker bloed op. Na onderzoek in de universitaire kliniek Sint-Lucas te Brussel luidt de diagnose: bronchiale kanker.

Op 12 maart 1990 wordt de linker bovenkwab van verzoekers long verwijderd. De chirurg is van oordeel, dat de linker bovenkwab van verzoekers long tuberculosesequellen vertoont. In weerwil van de aanvankelijke diagnose wordt tijdens de operatie geen kankertumor vastgesteld. Op verzoek van de chirurg wordt een staal van het geamputeerde longweefsel geanalyseerd door het laboratorium voor mineralogie van het Erasmusziekenhuis. In een door professor De Vuyst ondertekend rapport van 30 augustus 1990 wordt vastgesteld, dat het staal 600 asbestlichaampjes per gram gedroogd weefsel bevat.

Op 26 november 1990 zendt verzoeker de administratie en het tot aanstelling bevoegd gezag (TABG) een nota waarin hij overeenkomstig artikel 73 van het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen (Statuut) en artikel 17 van de Regeling voor de verzekering van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen tegen ongevallen en beroepsziekten (Regeling) verklaart, dat hij longkanker in de vorm van een epidermoid carcinoom heeft opgelopen, die een verwijdering van de linker bovenkwab van zijn long en een astmatische chronische bronchitis (astma) ten gevolge heeft. Hij verzoekt overeenkomstig artikel 19 van de Regeling om erkenning dat het hier gaat om een beroepsziekte, en om vaststelling van een graad van blijvende invaliditeit.

Bij brief van 18 januari 1991 deelt de directeur van directoraat DO „Personeelszaken – Rechten en verplichtingen” van het directoraat-generaal Personeelszaken en algemeen beheer (DG IX) (directeur Personeelszaken) verzoeker mee, dat gelet op zijn gezondheidstoestand zijn zaak zal worden voorgelegd aan de invaliditeitscommissie bedoeld in artikel 78 van het Statuut.

Op vraag van verzoeker analyseert het Laboratorio di Ultrastrutture van het Istituto Superiore di Sanità te Rome een staal van het op 12 maart 1990 uit verzoekster long weggenomen weefsel. In een rapport van dokter Donelli van 22 april 1991 wordt vastgesteld, dat dit staal 6 000 000 ed chrysotiel (wit asbest) per gram droog weefsel bevat.

In een rapport van het laboratorium voor mineralogie van het Erasmusziekenhuis van 6 juni 1991 wordt vastgesteld, dat het staal 595 asbestlichaampjes per gram droog weefsel (alsmede, kennelijk, 34 600 asbestvezels per gram droog weefsel) bevat, en wordt geconcludeerd, dat een staal van het uit verzoekers long weggenomen weefsel amosiet (bruin asbest) en tremoliet bevat.

De invaliditeitscommissie komt bijeen op 10 juni 1991. Zij concludeert, dat verzoeker blijvend algemeen invalide is, dat het hem daardoor niet meer mogelijk is werkzaamheden te verrichten die met een ambt van zijn loopbaan overeenkomen, en dat hij om die reden zijn werkzaamheden bij de Commissie moet staken.

Op 16 juli 1991 stelt de directeur Personeelszaken in zijn hoedanigheid van TABG een besluit vast waarbij verzoeker overeenkomstig artikel 53 van het Statuut wordt gepensioneerd met toekenning per 1 augustus 1991 van een overeenkomstig artikel 78, derde alinea, van het Statuut vastgesteld invaliditeitspensioen. Dat invaliditeitspensioen bedraagt 70 % van verzoekers basissalaris.

Bij brief van 15 oktober 1991 dient verzoeker krachtens artikel 90, lid 2, van het Statuut een klacht in tegen het pensioneringsbesluit van 16 juli 1991. Bij brief van 3 maart 1992 stelt de Commissie verzoeker officieel in kennis van de afwijzing van zijn klacht tegen het pensioneringsbesluit. Tegen dat afwijzingsbesluit stelt verzoeker geen beroep in bij het Gerecht.

In het kader van de op dat ogenblik lopende procedure als bedoeld in artikel 73 van het Statuut belast de Commissie dokter Dalem van de universiteit van Luik met de opstelling van het in artikel 19 van de Regeling bedoelde medisch advies. Dokter Dalem vraagt de medewerking van dokter Bartsch, longspecialist bij het provinciaal instituut Ernest Malvoz te Luik.

Op basis van een medisch onderzoek van verzoeker, een analyse van de gegevens van het dossier en extra briefwisseling met verschillende artsen stelt dokter Bartsch een deskundigenrapport op waarin hij concludeert dat er geen sprake is van een beroepsziekte. Op basis van het rapport van dokter Bartsch legt dokter Dalem de Commissie een medisch advies voor waarin hij concludeert dat er geen sprake is van een beroepsziekte. Verzoeker lijdt immers niet aan bronchiale kanker en ofschoon er in zijn longen wel degelijk asbestvezels zijn gevonden, is er geen spoor van door asbest veroorzaakte fibrose, zodat verzoeker ook niet aan asbestose lijdt.

Bij nota van 17 februari 1992 deelt het hoofd van de eenheid „Arbeidsongevallen- en beroepsziekteverzekering” verzoeker de conclusies van dokter Dalem mee en stelt hij hem overeenkomstig artikel 21 van de Regeling officieel in kennis van een ontwerpbesluit houdende afwijzing van zijn verzoek om zijn ziekte als beroepsziekte aan te merken.

In het kader van de voortzetting van de procedure van artikel 73 van het Statuut vraagt verzoeker om bijeenroeping van de medische commissie bedoeld in artikel 23 van de Regeling.

Op haar eerste bijeenkomst bereikt de medische commissie geen unaniem standpunt, met name wegens de uiteenlopende resultaten waartoe de verschillende laboratoria zijn gekomen. Zij beslist derhalve de dokters De Vuyst en Donelli om een nieuwe analyse en dokter Woitowitz om een derde analyse te vragen. Dokter De Vuyst vindt 235 000 vezels crocidoliet (blauw asbest), amosiet, anthofylliet en chrysotiel per gram droge stof. Dokter Donelli bevestigt de aanwezigheid van chrysotiel. Dokter Woitowitz vindt 350 000 vezels crocidoliet en amosiet per gram droge stof en 300 000 vezels chrysotiel per gram droge stof.

Na een tweede bijeenkomst op 25 februari 1994 legt de medische commissie op 1 maart 1994 haar rapport neer. Zij concludeert met meerderheid van stemmen; dokter Brochard verklaart het niet eens te zijn met die conclusie. Volgens de medische commissie wordt verzoekers longcarcinoom als beroepsziekte aangemerkt, beloopt zijn blijvende algehele invaliditeit 100 % en bestaat zij sedert de diagnose (januari 1990). „Wegens de blijvende verminkingen (littekens, vervorming van de linker borst, vermindering van de spierkracht van de linker arm) en de ernstige psychische ontregeling van de heer Lucaccioni” wordt hem bovendien op basis van artikel 14 van de Regeling een vergoeding van 30 % toegekend.

Bij brief van 15 april 1994 stelt de directeur-generaal van DG IX verzoeker in de navolgende bewoordingen in kennis van de conclusies van de medische commissie: „Ik kan u 130 % blijvende algehele invaliditeit toekennen, met dien verstande dat dit de definitieve beslechting is van de medische vragen die naar aanleiding van de erkenning van uw ziekte als beroepsziekte zijn gerezen.” Hij deelt verzoeker mee,

dat hem overeenkomstig artikel 73 van het Statuut een kapitaal van 25 794 194 BFR zal worden uitgekeerd. Dat kapitaal van 25 794 194 BFR wordt verzoeker op 28 april 1994 uitbetaald.

Op 15 mei 1994 vraagt verzoeker de Commissie onder meer, de conclusies van de medische commissie aan de invaliditeitscommissie mee te delen opdat deze laatste haar advies zou wijzigen en zou verklaren dat zijn invaliditeit het gevolg is van een beroepsziekte, hem een specificatie van die 25 794 194 BFR te verstrekken, hem rente te betalen over dat kapitaal, hem het verschil tussen zijn salaris en zijn pensioen vanaf augustus 1991 te betalen, en hem drie miljoen ECU te betalen ter vergoeding van de morele schade. Hij stelt onder meer, dat de Commissie een fout heeft begaan door hem bloot te stellen aan asbeststof en daarnaast fouten heeft begaan bij de behandeling van zijn dossier.

Bij brief van 22 september 1994 verstrekt de directeur van directoraat B „Rechten en verplichtingen” van DG IX de gevraagde cijfers; de andere verzoeken wijst hij evenwel af.

Op 15 december 1994 dient verzoeker krachtens artikel 90, lid 2, van het Statuut een klacht in tegen het in de brief van 22 september 1994 vervatte besluit. Bij besluit van 3 mei 1995, dat verzoeker officieel ter kennis is gebracht op 29 mei 1995, wijst de Commissie verzoekers klacht af.

Bij een op 29 augustus 1995 ter griffie van het Gerecht ingediend verzoekschrift stelt verzoeker het onderhavige beroep in.

Ten gronde

1. De vergoeding van de uit verzoekers beroepsziekte voortvloeiende materiële en morele schade

In het kader van een door een ambtenaar ingestelde vordering tot schadevergoeding kan de Gemeenschap pas aansprakelijk worden gesteld indien tegelijkertijd is voldaan aan een aantal voorwaarden, namelijk dat het aan de instellingen verweten gedrag onwettig is, dat er werkelijk schade is geleden, en dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen het gedrag en de gestelde schade (punt 56).

Referentie: Hof 1 juni 1994, Commissie/Brazzelli Lualdi e.a., C-136/92 P, Jurispr. blz. I-1981, punt 42; Gerecht 6 juli 1995, Ojha/Commissie, T-36/93, JurAmbt. blz. II-497, punt 13

De materiële schade bestaande in het verschil tussen verzoekers invaliditeitspensioen en zijn salaris als ambtenaar

De bij artikel 73 van het Statuut ingestelde Regeling heeft tot doel, de ambtenaar die een ongeval of een beroepsziekte heeft opgelopen, een forfaitaire vergoeding toe te kennen zonder dat de belanghebbende een fout moet aantonen waarvoor de betrokken instelling aansprakelijk kan worden gesteld. Het Gerecht is derhalve van oordeel, dat de ambtenaar slechts een extra vergoeding kan vorderen wanneer blijkt dat hij op basis van de statutaire regeling geen passende vergoeding kan krijgen, zo niet zou artikel 73 van het Statuut oneigenlijk worden gebruikt en zou de betrokkene ongerechtvaardigd worden verrijkt.

In dit verband moeten de op grond van artikel 73 van het Statuut ontvangen uitkeringen bij ongeval of beroepsziekte in aanmerking worden genomen bij de raming van de voor vergoeding in aanmerking komende schade in het kader van een beroep tot schadevergoeding dat door een ambtenaar is ingesteld wegens een fout

waarvoor de instelling waarbij hij is tewerkgesteld, aansprakelijk kan worden gesteld.

Dit beginsel geldt niet alleen voor de lichamelijke en psychische gevolgen van een ongeval, maar ook voor de financiële gevolgen van een ongeval of een beroepsziekte (punten 72-74).

Referentie: Hof 2 oktober 1979, B./Commissie, 152/77, Jurispr. blz. 2819, punt 14; Hof 8 oktober 1986, Leussink e.a./Commissie, 169/83 en 136/84, Jurispr. blz. 2801, punten 13 en 14

Zelfs al zou worden aangetoond, dat de materiële schade die voor verzoeker voortvloeit uit het verschil tussen zijn invaliditeitspensioen en zijn salaris als ambtenaar tot hij de pensioenleeftijd bereikt, 8 400 000 BFR en niet 5 780 000 BFR (vertrek op de leeftijd van 60 jaar) of 8 050 000 BFR (vertrek op de leeftijd van 65 jaar) bedraagt, die schade moet worden geacht daadwerkelijk te zijn vergoed door het kapitaal van 25 800 000 BFR dat verzoeker op grond van artikel 73 van het Statuut heeft ontvangen. Bijgevolg moet verzoekers vordering tot vergoeding van de schade voortvloeiend uit het verschil tussen zijn invaliditeitspensioen en zijn salaris als ambtenaar worden afgewezen (punten 76 en 78).

De morele schade

Verzoekers morele schade kan, ex aequo et bono geraamd, niet op meer dan 5 950 000 BFR worden bepaald. Het Gerecht merkt met name op, dat verzoeker niet heeft aangevoerd dat zijn levensverwachting is verminderd, en niet aannemelijk heeft gemaakt, dat nationale rechterlijke instanties een dergelijke bedrag ter vergoeding van vergelijkbare morele schade zouden toekennen. Aangezien verzoeker dat bedrag van 5 950 000 BFR reeds op basis van artikel 14 van de Regeling heeft

ontvangen, moet worden aangenomen dat de morele schade daadwerkelijk is vergoed (punten 83-89).

De materiële schade voortvloeiend uit de verkoop van een aantal onroerende goederen

De vordering tot vergoeding van de uit de verkoop van een aantal onroerende goederen van verzoeker voortvloeiende materiële schade moet worden afgewezen op grond dat noch de gestelde schade noch het oorzakelijk verband tussen de gestelde schade en verzoekers beroepsziekte rechtens genoegzaam is aangetoond; de vraag of de betrokken schade behoort tot de sequellen waarvoor de Commissie als werkgever aansprakelijk kan worden gesteld, behoeft derhalve niet te worden beantwoord (punt 104).

Referentie: Leussink e.a./Commissie, reeds aangehaald, punt 22

2. De toekenning, over het op grond van artikel 73 van het Statuut aan verzoeker uitgekeerde kapitaal, van compensatoire interessen ter vergoeding van de vertraging bij de behandeling van verzoekers dossier

De vertraging bij de behandeling van het dossier en de onregelmatigheden in de procedure

Verzoekers grief dat het advies van de invaliditeitscommissie ontoereikend is gemotiveerd

Verzoeker heeft reeds een klacht ingediend tegen het pensioneringsbesluit van 16 juli 1991, dat op dat rapport van de invaliteitscommissie van 10 juni 1991 was gebaseerd. Die klacht is afgewezen bij een besluit van het TABG van 3 maart 1992, waartegen verzoeker geen beroep heeft ingesteld. Deze grief moet derhalve niet-ontvankelijk worden verklaard omdat hij tardief is geformuleerd (punten 129 en 130).

Referentie: Gerecht 29 februari 1996, Lopes/Hof van Justitie, T-547/93, JurAmbt. blz. II-185, punt 174; Gerecht 12 maart 1996, Weir/Commissie, T-361/94, JurAmbt. blz. II-381, punt 48

De grieven inzake schending van artikel 78, tweede alinea, van het Statuut

Verzoeker voert in wezen aan, dat de Commissie artikel 78, tweede alinea, van het Statuut heeft geschonden door voor het inleiden van de aldaar bedoelde procedure te eisen dat eerst de procedure van artikel 73 van het Statuut wordt doorlopen. De invaliteitscommissie zou verzoekers ziekte immers waarschijnlijk reeds in 1991 als een beroepsziekte hebben aangemerkt wanneer haar overeenkomstig artikel 78, tweede alinea, van het Statuut ook die vraag was voorgelegd en niet alleen overeenkomstig artikel 78, derde alinea, van het Statuut, de vraag van verzoekers arbeidsongeschiktheid (punt 133).

Uit de vergelijking tussen de artikelen 73 en 78 van het Statuut blijkt, dat de uitkeringen waarin die twee bepalingen voorzien, verschillend zijn en los staan van elkaar, al kunnen zij worden gecumuleerd. Die bepalingen voorzien ook in twee verschillende procedures die kunnen uitlopen op afzonderlijke besluiten die los staan van elkaar.

Ofschoon het stellig wenselijk is, dat in voorkomend geval de twee procedures op elkaar worden afgestemd en dat dezelfde medische deskundigen de opdracht krijgen een uitspraak te doen over de verschillende aspecten van de invaliditeit van de ambtenaar, is dit evenwel niet een voorwaarde voor de wettigheid van de ene of de andere procedure. Het TABG beschikt te dien aanzien, afhankelijk van de omstandigheden van het geval, over een discretionaire bevoegdheid (punten 136 en 137).

Referentie: Hof 15 januari 1981, B./Parlement, 731/79, Jurispr. blz. 107, punten 8 en 10; Hof 12 januari 1983, K./Raad, 257/81, Jurispr. blz. 1, punt 10

De Commissie maakt geen laakbaar gebruik van haar discretionaire bevoegdheid ter zake, door zolang de procedure van artikel 73 van het Statuut loopt, de op grond van artikel 78 van het Statuut ingestelde medische commissie niet te verzoeken om een uitspraak op de vraag, of verzoekers ziekte als een beroepsziekte moet worden aangemerkt.

Wegens het door verzoeker op 26 november 1990 geformuleerde verzoek was de Commissie verplicht de procedure van artikel 73 van het Statuut in te leiden. Er was daarentegen geen dwingende reden om de diezelfde vraag in het kader van artikel 78, tweede alinea, van het Statuut aan de invaliditeitscommissie voor te leggen, daar de hoogte van verzoekers pensioen, te weten 70 % zijn basissalaris, niet verschilde naargelang zij op basis van artikel 78, tweede alinea, of op basis van artikel 78, derde alinea, van het Statuut werd berekend. De in het onderhavige geval gevolgde procedure heeft de invaliditeitscommissie overigens in staat gesteld, zo snel als mogelijk te beslissen op de vraag, of verzoeker blijvend algeheel invalide was en daardoor in de onmogelijkheid verkeerde werkzaamheden te verrichten die met een ambt van zijn loopbaan overeenkwamen, teneinde hem in voorkomend geval onverwijld een invaliditeitspensioen te kunnen toekennen (punten 144 en 145).

De grieven betreffende de externe deskundigen

Aangezien het om een ingewikkelde medische beoordeling ging, mocht de Commissie beroep doen op externe deskundigen. Verzoeker toont niet aan, dat de Commissie met het rapport van de invaliditeitscommissie van 10 juni 1991 over alle gegevens beschikte die zij nodig had om vast te stellen, of het om een beroepsziekte ging (punten 153 en 154).

De aanwijzing van dokter Dalem was niet onregelmatig door het enkele feit dat hij reeds een advies had uitgebracht in de procedure die aan de bijeenroeping van de medische commissie was voorafgegaan (punt 156).

Referentie: Hof 14 juli 1981, Suss/Commissie, 186/80, Jurispr. blz. 2041, punt 10; Hof 19 januari 1988, Biedermann/Rekenkamer, 2/87, Jurispr. blz. 143, punt 11; Gerecht 18 februari 1993, Tallarico/Parlement, T-1/92, Jurispr. blz. II-107, punt 32

De stelling inzake misbruik van bevoegdheid

Het begrip misbruik van bevoegdheid heeft een welbepaalde inhoud, die ziet op het geval dat een administratief gezag zijn bevoegdheden gebruikt voor een ander doel dan dat waarvoor zij zijn verleend. Bij een besluit is slechts sprake van misbruik van bevoegdheid wanneer er objectieve, ter zake dienende en onderling overeenstemmende aanwijzingen bestaan, dat het is genomen voor andere doelen dan die welke de administratie stelt te hebben nagestreefd (punt 166).

Referentie: Gerecht 12 juni 1997, Krämer/Commissie, T-104/96, JurAmbt. blz. II-463, punt 67

Dictum:

Het beroep wordt verworpen.